

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**
(NR 269)
z dnia 22 października 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 269)

22 października 2018 r.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi obradująca pod przewodnictwem posła **Jarosława Sachajki (PiS)**, przewodniczącego Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (druk nr 2909).

W posiedzeniu udział wzięli: **Ryszard Zarudzki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Jacek Staciwa** prezes Krajowego Związku Rewizyjnego Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, **Wiktor Szmulewicz** prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych wraz ze współpracownikami, **Andrzej Maciążek** wiceprezes zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń wraz ze współpracownikami, **Jerzy Dawidek** doradca techniczny w Najwyższej Izbie Kontroli, **Barbara Jaworska** dyrektor Biura Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, **Dariusz Skowroński** starszy specjalista w Biurze Ubezpieczeń Rolnych Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, **Daniel Zahorenko** dyrektor zarządzający w Poczтовым Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Karpińska-Brzost**, **Dariusz Rzepnikowski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Jarosław Lichocki**, **Konrad Nietrzebka**, **Mariusz Przerwa** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Otwieram posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam państwa posłów oraz przybyłych gości. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (druk nr 2909).

Czy są uwagi do porządku obrad? Bardzo proszę, panie posle.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałbym prosić o uzupełnienie dzisiejszego porządku obrad Komisji o punkt dotyczący wstrzymania eksportu wieprzowiny do Stanów Zjednoczonych. Chciałbym usłyszeć odpowiedź ministra na ten temat.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Jeżeli mamy rozszerzyć porządek o ten punkt, to trzeba byłoby to w tej chwili zgłosować, chyba że zrobi to pan w trybie art. 157. I na najbliższym posiedzeniu Sejmu czy Komisji otrzymalibyśmy odpowiedź. Co pan minister na to?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ryszard Zarudzki:

Tak, oczywiście. Problem jest nam znany, ale dzisiaj precyzyjnie przygotowujemy... Proszę o zgłoszenie tematu na następne posiedzenie Komisji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Na następne.

Pan przewodniczący.

Poseł Robert Telus (PiS):

Nie ma potrzeby z art. 157, bo przecież jeśli jako prezydium ustalimy, że chcemy taki temat, to będziemy mieć taki temat, panie przewodniczący. Nie ma co przesadzać. Oczy-

wiecie to ważny temat, ale nie wymaga art. 157. Normalnie wprowadzamy go na następne posiedzenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Pan minister zadeklarował, że na następnym posiedzeniu będzie. Jutro je mamy, więc myślę, że nie będzie problemu.

Panie pośle?

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Dziękuję, satysfakcjonuje mnie to.

Chciałbym, żeby pan minister w odpowiedzi wziął pod uwagę takie kwestie, jak to kto będzie ukarany, kto poniesie konsekwencje, jaki rozmiar mają szkody.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do rozpatrzenia porządku dziennego. Marszałek 16 października bieżącego roku skierował do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (druk nr 2909) do pierwszego czytania.

O uzasadnienie projektu proszę pana ministra Ryszarda Zarudzkiego.

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudzki:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, moje przedmiotowe wystąpienie dotyczy projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (druk nr 2909). Zaproponowane zmiany w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich mają na celu umożliwienie producentom rolnym ubezpieczenie upraw rolnych również od ryzyka suszy. W obecnej sytuacji przystępowanie do takich zmian jest wiadome i oczywiste.

Jednocześnie zmiana ryzyka suszy dotyczy też zachowania możliwości skorzystania z dofinansowania z budżetu państwa do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia. Proszę mi pozwolić na wyjaśnienie w krótkim uzasadnieniu. Zmiana dotyczy dotychczasowej regulacji w zakresie ryzyka wystąpienia suszy. Wprowadzenie nowego rozwiązania dotyczy sposobu wypłaty odszkodowania w przypadku ryzyka suszy. Polega na zmniejszeniu odszkodowania o 20%, 25% albo 30% sumy ubezpieczenia. Wprowadzenie franszyzy redukcyjnej przyczyni się do tego, że ubezpieczeniem od ryzyka suszy objęta zostanie szersza grupa gospodarstw rolnych, na czym nam szczególnie zależy. Zakłady ubezpieczeń będą miały możliwość obniżenia składki ubezpieczeniowej w przypadku oferowania umów ubezpieczenia zawierających w swoim zakresie ryzyko suszy.

Ponadto pozostawienie części ryzyka z tytułu strat powstałych w wyniku suszy po stronie producenta rolnego będzie czynnikiem motywującym go do podejmowania działań prewencyjnych, mających na celu obniżenie poziomu wrażliwości upraw na niedobory opadów atmosferycznych. Wprowadzenie franszyzy redukcyjnej w przypadku ryzyka suszy nie zmienia dotychczasowego udziału własnego producenta rolnego związanego z innymi ryzykami niż ryzyko suszy. Pozostanie on na poziomie 10% wartości suszy.

Jeszcze jedna informacja. Określony w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich program pomocy został notyfikowany Komisji Europejskiej z terminem ważności do końca 2020 r. jako program pomocowy o konkretnym numerze SA 39562 (2014/N). Minister rolnictwa i rozwoju wsi przesłał Komisji Europejskiej informację o zmianach w przedmiotowej ustawie w celu ich notyfikacji. Do czasu uzyskania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności zmiany tego programu pomocy ze wspólnym rynkiem, producenci rolni będą mogli zawierać umowy ubezpieczenia na dotychczasowych zasadach.

Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Kto z gości chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, pan przewodniczący. Słyszeliśmy, że będzie pan kandydował w następnych wyborach. Oczywiście, do Izby. Zobaczymy, z jakim skutkiem, bo rolnicy oczekują nowej ustawy o izbach rolniczych, do której przygotowania się pan zobowiązał jako strona społeczna.

Posel Krzysztof Jurgiel (PiS):

I, w której zapiszemy, że Szmulewicz ustawowo zostaje przewodniczącym.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Chyba, że tak zrobi Prawo i Sprawiedliwość. To dosyć daleko posunięta zmiana w ustawie, ale możliwe, że jest aż tak duże poparcie dla pana Szmulewicza.

Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych Wiktor Szmulewicz:

Dziękuję bardzo. Myślę, że jest całkiem spore. Tak naprawdę tej nowelizacji bardziej domaga się pan przewodniczący niż rolnicy. Od rolników nie słyszę o tym za bardzo, ale może.

Szanowni państwo, dobrze, że jest projekt ustawy, bo był oczekiwany. Jest to jakieś bezpieczeństwo dla producentów rolnych i zakładów ubezpieczeń. Tak naprawdę jest to początek drogi, którą chcielibyśmy iść, jeśli chodzi o ryzyka. Trzeba sobie bowiem zdawać sprawę, że franszyza nie jest idealnym rozwiązaniem. Rolnik zapłaci składki i będzie myślał, że ma ubezpieczone, że dostanie nie wiadomo ile z tytułu suszy, a nawet przy dużej stracie z powodu suszy – powyżej 50% – może otrzymać kilkaset złotych odszkodowania. Składka, jak podejrzewam, też nie będzie mała. Dobrze, że jest dopłata z budżetu państwa, że będzie to można robić. Nie jest to jednak idealne rozwiązanie, które sprawi, że będziemy mogli dziś powiedzieć rolnikom głośno, że mają możliwość ubezpieczenia od suszy za ileś złotych za hektar. Kiedy wszyscy rolnicy zaczną ubezpieczać i okaże się, że nie wystąpiłoby takie zjawisko suszy jak w tym roku, to mogą być bardzo rozczarowani.

Nie mówi się też, w jaki sposób określana będzie susza przez zakłady ubezpieczeń – czy nadal według źródeł z Puław, które często różnie ogłaszały suszę; czy będzie to faktycznie na podstawie stanu na polach; czy będą brane pod uwagę klasa gleby i rośliny, które na niej rosną. To jest w pewnym sensie duże hasło i dobrze, że jest ono początkiem, ale musi być bardzo dokładna informacja wśród producentów rolnych. Chodzi o to, żebyśmy nie doprowadzili do sytuacji, w której rolnicy będą mieli ubezpieczone rośliny, a nie otrzymają ze względu na to, że ktoś nie ogłosił suszy albo rośnie roślina nie taka jak trzeba, na co w momencie ubezpieczenia nikt nie patrzył.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Nie mogę się nie odnieść do pierwszych słów pana przewodniczącego. Nie wiem, na jakich spotkaniach z rolnikami pan bywa, bo ja miałem paręset spotkań i właściwie nie było spotkania, na którym rolnicy nie mówiliby, że oczekują zmiany tej ustawy.

Wracając jednak do meritum, chciałbym zapytać precyzyjnie, czy pan przewodniczący popiera tę ustawę czy nie?

Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz:

Poparłem ją i popieram nadal, ale jest to częstkowe poparcie. Jest to jakiś krok naprzód, który jest jakimś tam krokiem, ale nie jest to rozwiązanie, które sprawi, że powiemy, iż problem suszy jest rozwiązany, bo mamy system ubezpieczeń. Takiej sytuacji nie ma. W większości krajów zjawisko suszy nie jest ubezpieczane, bo trudno to ubezpieczyć, jeżeli są straty na takiej powierzchni, jak np. w tym roku.

Oglądałem to dokładnie w Portugalii. Próbuje w tym roku robić Austria. Nie wiem, z jakim skutkiem, bo robią to po raz pierwszy. Dokładnie się temu przyjrę. Ważniejsze w rolnictwie są dwie rzeczy, tj. przeciwdziałanie skutkom suszy. Na to składa się wiele rzeczy, które trzeba robić. Pierwszą sprawą jest to, o czym wszyscy mówimy, czyli gospodarka wodna i inne kwestie z nią związane. Drugą są nauka i cała hodowla, która powinna wprowadzać bardziej odporne na suszę rośliny. W tę stronę idzie cały świat.

To są podstawowe rzeczy przy takiej skali suszy. To nie jest gradobicie, które jest punktowe. Susza, kiedy się pojawia, obejmuje jedną trzecią albo pół kraju. Żadne ubezpieczenie nie zagwarantuje... Na pewno pomoc państwa, która jest w tym roku, będzie musiała istnieć także w przyszłych latach, bo problem, że tak powiem... Jeżeli państwo chciałoby odejść od systemu wsparcia z takiego tytułu, jak jest dzisiaj, bo powie, że istniał system ubezpieczeń od suszy, to wielu gospodarstwom może to nie wystarczyć.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Ponownie składam deklarację otwartości Komisji Rolnictwa na pana pomysły i propozycje. Jeżeli ma pan jakiegokolwiek propozycje zmian... Mówi pan, że to jest pierwszy krok. Jeżeli więc miałby pan kroki drugi i trzeci, to proszę śmiało skierować informacje do Komisji Rolnictwa. Na pewno się nad nimi pochylimy i będziemy chcieli przedyskutować pana pomysły, które pan wymyślił lub podejrzwał gdzieś na świecie.

Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz:

Dziękuję bardzo. W tej części też brałem udział. Wcześniej jeszcze z ministrem Jurgielem dyskutowaliśmy na ten temat. Jest to pierwszy krok. Na pewno będę się włączał również w dalsze prace.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie ministrze, nie ukrywam, że jestem zdziwiony tak krótkim projektem ustawy, włącznie z notyfikacją Unii Europejskiej. Tak się zastanawiam, że znowu robicie coś państwo pod publikę, niedokładnie, byle jak, byle zrobić, byle ruszyć ważny temat. Podobnie było z prawem łowieckim.

Myślałem, że będzie to kompleksowa ustawa, która weźmie pod uwagę wiele dyskusji, które prowadziliśmy na posiedzeniach tej Komisji przez ostatnie lata, a widzę po prostu, że tych rzeczy nie ma. Jest kwestia franszyzy redukcyjnej, którą uważam za złe rozwiązanie. Nie w tym trzeba szukać rozwiązań. Myślę, że rozwiązania są gdzie indziej. Należy sobie zadać pytanie, dlaczego rolnicy ubezpieczają dzisiaj na poziomie ok. 3 mln hektarów? Czy to nie stanowi 50% upraw? Pod zasiewami mamy ok. 10,5 mln hektarów; 14,5 mln użytków rolnych. Dlaczego rolnicy tego nie robią? Dlaczego nie ma żadnych sankcji czy innych narzędzi, które wynikają z przepisów Unii Europejskiej?

Sprawy techniczne. Obecna definicja deszczu nawalnego powoduje, że zakłady ubezpieczeń nie płacą odszkodowań za stoiska wodne. Są one traktowane jako skutek powodzi, a nie ryzyko. Rolnicy się nie ubezpieczają, bo jest to drogie lub niedostępne na terenach przy rzekach. Brakuje statystyk wypłacanych odszkodowań dotyczących tego, jakie tereny, jakie najczęściej, jakie są poziomy strat. To pozwoliłyby na weryfikację stawek. Nawet w ramach tych paru zakładów, które mamy, mechanizmy liczenia i stosowania ubezpieczeń są różne. Dlatego też wydaje mi się, że ten projekt ustawy sprawi, że ubezpieczona będzie tylko susza. Myślę, że projekt ustawy obejmie bardzo niewielu z uwagi na niski poziom odszkodowania.

Z dokumentów, które dostaliśmy jako posłowie, wynika, że do tego projektu ustawy ustosunkował się jeden związek rewizyjny spółdzielczości rolniczej w Warszawie. Nie wiem, dlaczego chyba niemal wszystkie podmioty w momencie stworzenia tego dokumentu nie chciały się zdecydować na współpracę czy podawanie swoich propozycji. Nie wiem, jak to rozumieć, panie ministrze. Czy to przez brak zaufania? Czy wasze działania były zbyt szybkie, przez co nie zdążyli? W dokumencie mamy napisane wyraźnie, że w zasadzie jeden podmiot podjął decyzje merytoryczne w zakresie rozwiązań.

Ustawa nazywa się o ubezpieczeniach zwierząt gospodarskich, a ten temat jest po prostu nierealny, nikt tego nie ubezpiecza. Zatem albo zmieńmy nazwę albo weźmy się spokojnie do pracy merytorycznej, żebyśmy spowodowali, że będzie 5-6 mln ubezpie-

czonych. Chodzi o to, żeby ci, którzy będą się ubezpieczać, wiedzieli, że to jest rzetelnie, według określonego klucza wzięte pod pióro zawodowców.

Takie jest moje zdanie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Adam Ołdakowski (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący.

Wydaje mi się, że ta ustawa idzie w dobrym kierunku i rolnicy jej oczekują. Zobaczymy, jaki będzie efekt, ile rolnicy będą musieli dopłacać i w jaki sposób trzeba namawiać rolników, aby ubezpieczenia były bardziej powszechne. Tak jak tu kolega mówi, chodzi nie o 3 mln hektarów, tylko o dużo, dużo więcej. Jakby to było bliżej stu, to dopłaty rolników byłyby dużo niższe.

Mam jedno „ale” – do Puław. Ocena suszy przez Puławy... Nie raz było tak, że była susza w miejscu, w którym Puławy oceniały. Jednak tam, gdzie miały swój punkt oceny popadał deszcz i pod uwagę brano cały obszar, oceniając, że suszy tam nie ma. Zatem albo trzeba byłoby rozszerzyć możliwość badania suszy na całym terenie przez Puławy albo umożliwić ocenę jeszcze komuś innemu. Może, tak jak jest u nas, uczelniom rolniczym? To są ludzie przygotowani do tego. Ten potencjał w terenie trzeba wykorzystać. Być może wtedy byłoby to dużo korzystniejsze. Naprawdę jest dużo pretensji, że w tym roku susza była źle oceniana na niektórych terenach.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w części ogólnej? Bardzo bym prosił pana ministra o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudzki:

Dziękuję za wszystkie informacje. Skrzętnie je zbieramy i analizujemy.

Odnosząc się do tego, co powiedział pan prezes Szmulewicz, mogę powiedzieć tylko, że w resorcie dużo się dzieje, jeśli chodzi o przeciwdziałanie. Działo się wcześniej i dzieje się również teraz, a w szczególności po doświadczeniu z tego roku. Będzie szereg wydarzeń jeszcze w listopadzie. Będziemy robić konferencję dotyczącą szukania dobrych metod i rozwiązań, jeśli chodzi o sprawy wodne.

Przypomnę, że w ramach programu GOSPOSTRATEG, czyli strategii odpowiedzialnego rozwoju, kiedy ministrem był pan minister Jurgiel, uruchomiliśmy program dotyczący poszukiwania nowoczesnych, dobrych rozwiązań związanych z ubezpieczeniem od ryzyka w gospodarstwach rolnych. W tej chwili pracujemy w ramach tego programu nad szukaniem najlepszych rozstrzygnięć. Będziemy mieli też zmiany w programie rozwoju obszarów wiejskich, który teraz szybko zmieniamy, jest on szybką ścieżką. Po uzgodnieniach z komisarzem Hoganem w sprawie wsparcia spółek wodnych i małej retencji oraz innych możliwości, żeby pieniądze unijne wykorzystać na rzecz przeciwdziałania suszy w najprostszym przełożeniu...

Oczywiście, jeśli chodzi o wodę, to problem jest od wielu lat. W tej chwili dużą troską resortu są trzy obszary. Chciałbym to mocno zaznaczyć. W ramach strategii sektorowej podejmowane są działania. Po pierwsze, jest to cała racjonalna gospodarka wodna. Dotyczy to sytuacji, kiedy mamy problemy związane ze zbyt małą ilością wody, ze zbyt dużą ilością wody oraz z jej jakością. To są dla nas trzy kluczowe obszary i proszę mi wierzyć, że będziemy przedstawiać Komisji Rolnictwa wszystkie nasze działania w tym zakresie, jak będą się pojawiały. Natomiast, przeciwdziałanie suszy to są takie działania, które możemy uruchomić najszybciej, dając też jasny komunikat rolnikom, że resort nie zasympia gruszek w popiele, tylko rozszerza to, co jest możliwe, aby rozwiązania były jak najbardziej przyjazne rolnikom.

Uczestniczyłem ostatnio w spotkaniach. Było spotkanie dotyczące przeciwdziałania ryzyku. To nie jest problem tylko Polski, co chciałbym podkreślić. W ubiegłym tygodniu byłem w Bratysławie. Na najbliższym posiedzeniu Komisji Rolnictwa będę przedstawiał

szczegóły dotyczące metod identyfikacji ryzyka i przeciwdziałania ryzyku. Chodzi o to, jakie są dobre rozwiązania europejskie, ale też światowe z różnych krajów. Będziemy szukać najlepszych rozwiązań dla nas. To jest nieuniknione. W tej sytuacji kryzysowej musimy żyć. Zarządzanie wodą jest dla nas jednym z głównych priorytetów, a na pewno było, od kiedy jesteśmy w resorcie.

To tyle w tej sprawie. Wiele spraw będzie się tutaj pojawiało, więc bardzo proszę o uwagę. Jeśli chodzi o bardziej szczegółowe kwestie, to proszę panią dyrektor Szelańską o odniesienie się do uwag, które padły.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelańska:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, szanowni państwo, otóż chciałam się ustosunkować do pierwszej rzeczy. Definicja suszy nie zostanie zmieniona. Zostajemy przy tej samej definicji suszy, w związku z tym utrzymujemy definicję na bazie danych, które generuje IUNG w ramach monitoringu suszy. Jest to badanie według metodologii przyjętej dawno temu, a w tej chwili bardzo mocno rozwijanej.

Stawiane są nowe stacje meteorologiczne. Dane dostosowywane są również do informacji pozyskiwanych z satelitów, tak że wszystko jest przez Instytut wybrane w ramach dyskusji przeprowadzanych wcześniej z wieloma uczelniami i instytutami. Instytut ma przede wszystkim mapy glebowe. Nie zapominajmy bowiem, że podstawową sprawą, jeżeli chodzi o suszę, jest gleba. Zatem definicja suszy nie zostanie zmieniona.

Jeżeli chodzi o podnoszoną sprawę braku sankcji dla rolników, którzy nie ubezpieczają swoich 50% upraw, to sankcje są wpisane w ustawę jako restrykcja. Natomiast, aby zastosować sankcje, czyli ukarać finansowo rolników, powinny być przeprowadzane kontrole ubezpieczeń. Są one przeprowadzane w takim zakresie, w jakim wójtowie gmin je przeprowadzają.

Jeżeli chodzi o zwierzęta gospodarskie, to przypominam, że nasza ustawa, której też dzisiaj nie zmieniamy, dotycząca zakresu ubezpieczeń zwierząt gospodarskich, obejmuje ubezpieczenie tych zwierząt od zjawisk atmosferycznych. Nie obejmuje zatem ubezpieczenia od chorób, a to pewnie jest kwestią najbardziej oczekiwaną przez rolników. Na dzisiaj ubezpieczamy tylko te zjawiska atmosferyczne, w wyniku których zwierzęta gospodarskie mogą ponosić szkody. Najwięcej rolników ubezpieczając zwierzęta gospodarskie, ubezpiecza drób. W 2018 r. mamy zawarte umowy ubezpieczenia na 19 650 000 sztuk zwierząt gospodarskich. To znacząco więcej niż do tej pory ubezpieczano.

Kolejna sprawa, o której mówił pan poseł, dotyczy dopłat do ubezpieczeń z budżetu państwa. Nie zmieniamy żadnych przepisów ustawowych w tej materii. 65% jest proponowane również na 2019 r. W tej chwili w projekcie rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi jest proponowana stawka 65% dotacji – zarówno dopłat do ubezpieczenia zwierząt, jak i upraw, również od suszy. Zatem, pomimo zastosowania franszyzy redukcyjnej od ubezpieczenia tego ryzyka, do suszy w dalszym ciągu będzie dopłata z budżetu państwa w wysokości 65%.

Jeszcze jedna informacja. Była mowa o tym, że, pan prezes mówił, iż w Austrii są nowe rozwiązania. Owszem, są przyjęte nowe rozwiązania, indeksowe, ale tamtejsze rozwiązania są przyjęte na podstawie pomocy *de minimis*.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Kazimierz Plocke (PO):

Dziękuję bardzo.

Chciałbym zwrócić uwagę jeszcze na ważny element, mianowicie od 1 stycznia przyszłego roku producenci rolni będą objęci dodatkowymi opłatami za korzystanie z wód. W związku z tym chciałbym zapytać pana ministra, jak ten proces będzie kontrolowany i realizowany, kto będzie miał na to wpływ, kto będzie oceniał, czy rolnik rzeczywiście

korzysta z zasobów wód powierzchniowych czy z podziemnych oraz jak cała ta procedura będzie zorganizowana?

Po drugie, czy ministerstwo jest pewne, że zaproponowane przepisy w tymże projekcie ustawy rozwiążą problem pokrycia strat z produkcji rolnej wynikających ze skutków suszy? Statystyka pokazuje, że straty, jeżeli chodzi o suszę, wynoszą ok. 30%. Pytanie jest, czy rolnik rzeczywiście będzie beneficjentem tego projektu ustawy?

Wreszcie, kwestia trzecia. W uzasadnieniu do projektu ustawy zapisano, że dzięki zwiększeniu współfinansowania przez producentów rolnych powstałych szkód suszowych zwiększy się m.in. aktywność mająca na celu zwiększenie ewentualnych skutków suszy poprzez stosowanie odmian roślin uprawnych odpornych na suszę czy nawodnienia. Prosiłbym o uzasadnienie, o co chodzi w tym przepisie. Czy rzeczywiście jest tak, jak jest tu literalnie zapisane czy jest tu jakaś pomyłka? Jeśli tak, to rzeczywiście te przepisy są ze sobą sprzeczne i w związku z tym kierunek, który chcecie państwo nadać ubezpieczeniom jest pewnie słuszny, natomiast droga dojścia jest bardzo karkołomna.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

Kto chciałby zabrać głos? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Chciałem zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz. Chodzi o pakiet ryzyk. Musi być pełna dobrowolność i dowolność poszczególnych indywidualnych ryzyk, które rolnik będzie chciał połączyć w pakiety.

Proszę państwa, jeśli chodzi o opady deszczu, to czasami w części jednej wsi są, a w części ich nie ma. Pogoda bywa mikro i się zmienia, a idą za nią określone ryzyka. Chcę powiedzieć, że rolnik nie powinien być z góry nakłaniany do pakietu ryzyk, które ustala ubezpieczyciel. To rolnik powinien decydować o tym, co chce ubezpieczyć i jakie ponieść tego konsekwencje.

Chcę jeszcze wrócić do definicji, spraw technicznych. Jeśli nie zrobimy tego w sposób profesjonalny... Chodzi o deszcze nawalne, o których powiedziałem wcześniej; o sprawy związane z definicją suszy i monitoringiem. Nie może być przecież tak, że jeśli nie ma monitoringu w danej części, to znaczy, że nie ma suszy. I chłop ma już problemy, że na terenie jego wioski nie było monitoringu. Jeśli weźmie się pod uwagę tylko to, co bierze IUNG, czyli wielkość opadów deszczu w czasie, a nie ujmie się dodatkowo w czasie operacji słonecznych, to po prostu ta definicja jest jakaś jeszcze sprzed 1939 r... W tym roku było tak, że temperatury wręcz paliły liście.

W związku z tym powinno się to potraktować poważnie. Nie chodzi tylko o rozwiązanie związane z dopuszczeniem do ryzyk samej suszy. Chodzi również o kompleksowe rozwiązania zgodne z tym, co dyktuje nam natura, bo my możemy się do niej tylko dostosować.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Kto chciałby jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę.

Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, najważniejsze w sumie ryzyko to ryzyko mojego dochodu, przychodu. To, czy była susza, czy miałem spadek plonów jest bowiem mniej istotne. Ważne jest, ile za to wzięłem środków, którymi pokryje poniesione koszty i za które będę żyć. Uważam więc, że idealne byłoby ubezpieczenie nie od ryzyka suszy czy deszczów nawalnych oraz innych rzeczy, tylko od ryzyka związanego z dochodami. U nas w Polsce dochodów nie ma, ale spora grupa rolników ma ewidencjonowane przychody, bo są płatnikami VAT-u. Prowadzą uproszczoną księgowość, ale przychody są dokładnie uwzględnione. Zatem, jeśli byłoby dobrowolne ubezpieczenie od przychodów z okresu 3-5 lat, to byłoby to rozwiązanie optymalne.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Kto chciałby zabrać głos? Nie słyszę. Panie ministrze, czy można prosić o odpowiedź?

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudski:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, kilka odniesień, potem poproszę moich współpracowników o doprecyzowanie, jeśli pominę jakieś sprawy.

W każdym razie odnosząc się do pytań – może w kolejności – pana posła Plockego. Wody Polskie będą zarządzać problematyką opłat za wodę. Utworzono wydział taryf, dodatkowo utworzono wydział, który koordynuje te sprawy w ramach Wód Polskich. Czekamy na wydanie odpowiedniego rozporządzenia taryfowego, które określi wzór. Na razie działamy na podstawie projektu. Jesteśmy przygotowani, żeby obsługiwać. Mówimy tutaj o Wodach Polskich, które tak będą działały. To wszystko jest przed nami. Będzie to stosownie regulowane. Wodami Polskimi zarządza Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Jeśli chodzi o to, czy będziemy wspierać odmiany odporne, to szukamy, to jest jeden z kierunków. Mamy poletka doświadczalne w ODR-ach; mamy to, co robi prof. Gacek w ramach COBOR-u, czyli dobór odmian. To jest jedno z naszych oczywistych priorytetowych działań na różnych etapach hodowli, doboru odmian. Odmiany suszowe, odporne na suszę, ale nie tylko takie, ale też jeśli chodzi o przetrzymywanie... Oczywiście rzeczą jest to, że to promujemy. Chodzi tu tylko o bardziej, jak pamiętam... Pamiętam, że trzy lata temu w jednej trzeciej ośrodków doradztwa w ogóle nie było poletek doświadczalnych. Zmieniamy to. Wprowadzamy poletka doświadczalne. Technicznie wspieramy przestrzeń przekazu do rolników. Myślę, że dużo rzeczy już się wydarzyło, a przed nami jeszcze dużo pracy.

Proszę moich współpracowników o omówienie pakietu ryzyk i o inne szczegółowe odniesienia do pytań, które padły.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów w MRiRW Aleksandra Szelałowska:

Dziękuję bardzo.

Otóż, jeżeli chodzi o pakiet ryzyk, to producent rolny, ubezpieczając swoje uprawy, jak najbardziej będzie mógł wykupić zarówno pakiet, jak i indywidualnie wybrane przez siebie ryzyko. To jest w dalszym ciągu utrzymana fakultatywna możliwość wyboru przez producenta rolnego. Nie ma żadnego narzucania ze strony ustawodawcy, że rolnik ma wykupić pakiet tylko i wyłącznie po to, żeby można było powiedzieć, że uprawy rolne są ubezpieczone od wszystkich ryzyk. Zatem rolnik w dalszym ciągu będzie mógł sam ocenić, od jakiego ryzyka ma zamiar ubezpieczyć się w kolejnym roku.

Jeżeli chodzi o ubezpieczenie dochodu bądź przychodu – była taka propozycja przedstawiona przez pana prezesa – to taki produkt ubezpieczeniowy będzie możliwy do wprowadzenia dopiero wtedy, kiedy będziemy mieć rachunkowość. Nie można stworzyć pakietu czy też produktu ubezpieczenia tylko dla wybranej grupy producentów rolnych, natomiast pozostałych producentów rolnych zostawić z nieubezpieczonymi uprawami bądź zwierzętami gospodarskimi. Owszem, ubezpieczenie przychodów bądź dochodów jest możliwe do wprowadzenia, jest realizowane w niektórych państwach. W Stanach Zjednoczonych jak najbardziej się to sprawdza, tylko że wtedy jest to odnośzone do giełdy, która jest wyznacznikiem możliwości uzyskania dochodów. Ubezpiecza się praktycznie kontrakty na sprzedaż, a nie ubezpieczenie przychodów w rozumieniu sprzedaży każdego produktu z osobna.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący?

Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz:

Mówię o możliwości dobrowolnego ubezpieczenia tych, którzy w każdej chwili mogą przejść na ten system. Rachunkowość VAT też jest dobrowolnym wybraniem formy podatkowej. Większość rolników towarowych, którzy inwestują, przechodzi na tę formę.

Nie zamyka to jednak drogi przejścia innym gospodarstwom. Mówię cały czas o dobrowolności.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudzki:

Chciałbym się odnieść jeszcze do jednego z pytań. Mamy świadomość, ile spraw, ile protokołów identyfikowania suszy nam wyskoczyło w tym czasie. Chciałbym posła zgłaszającego tę sprawę zapewnić, że zarówno IUNG, jak i oceny, które były robione... Mamy specjalny zespół, który to doświadczenie ma przełożyć na dobre rozwiązania, gdyby nastąpiła sytuacja kryzysowa w następnym okresie. Zbieramy wszystkie te informacje, wiemy, że było ciężko. W tej chwili myślę jednak, że można mieć dużą satysfakcję, że rolnikom wypłaca się nie tylko za suszę, ale równocześnie zaliczki 70%, a także 100% ONW. Zatem, część rolników może równocześnie dostać trzy płatności, żeby wzmocnić brak płynności finansowej. Panujemy nad tym.

Pierwszego dnia, 16 października, zostało wypłaconych 77 tys. przelewów w ramach zaliczek. Oznacza to, że wszystko jest wdrażane na zasadach, które powinny rolników zabezpieczyć, a przynajmniej ograniczyć nieszczęście, które się zdarzyło.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania rządowego projektu ustawy z druku nr 2909. Prezydium Komisji proponuje przejście do rozpatrzenia projektu.

Tytuł ustawy. Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie słyszę. Tytuł ustawy uznaję za przyjęty. Art. 1. Czy są uwagi do art.1? Nie słyszę. Art. 1 uważam za przyjęty. Art. 2. Czy są uwagi? Bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Jarosław Lichocki:

Dziękuję, panie przewodniczący.

Cały projekt ustawy generalnie stanowi zmianę programu pomocowego. W związku z tym na podstawie art. 107 ust. 3 traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej podlega notyfikacji. Bowiem nie tylko program pomocy, ale także każda zmiana tego programu pomocowego podlega notyfikacji, o czym była mowa w trakcie pierwszego czytania. Przy czym, z klauzuli *standstill* – to jest prawo pierwotne Unii Europejskiej obowiązujące bezpośrednio – wynika, że do czasu udzielenia zgody przez Komisję Europejską taki program nie może być wprowadzany w życie. W związku z tym wnioskodawcy proponują art. 2, który niejako zawiesi stosowanie przepisów do czasu uzyskania pozytywnej decyzji.

Z legislacyjnego, czysto teoretycznego punktu widzenia jest to rozwiązanie o tyle niefortunne, że w sytuacji nieuzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej ta regulacja nie będzie obowiązywać, a raczej będzie obowiązywać, ale nie będzie stosowana. Tego rodzaju przepisy oczywiście występują w systemie prawnym, natomiast zgłaszamy wątpliwości natury teoretyczno-prawnej związane z tym, że może to skutkować niepewnością w systemie prawa.

Jeśli chodzi o art. 2, to proponowalibyśmy troszkę go zmienić właśnie w tym duchu – tak, aby przynajmniej, jeśli o ten warunek niepewny i przyszły można było mówić o urzędowym podaniu do wiadomości tej decyzji, czyli o ogłoszeniu, natomiast nie o notyfikowaniu RP pozytywnej decyzji. Odbiorcy tego aktu prawnego, którymi są także rolnicy, niekoniecznie muszą wiedzieć o tym, że Komisja Europejska przesłała decyzję do strony rządowej. Zatem należy mówić o uzależnieniu stosowania od ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji w sprawie zmiany programu pomocowego, o którym mowa w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Jeśli byłaby zgoda ze strony rządu, to mamy propozycję w dwóch wariantach. To jest troszeczkę nietypowy proces notyfikacji, dlatego że notyfikujemy zmianę programu pomocowego, a nie sam program. Mamy więc dwie propozycje i prosilibyśmy tylko o stanowisko strony rządowej, czy strona rządowa zgadza się kierunkowo z naszym tokiem

rozumowania. Przypomnę, że chodzi nam o to, by stosować przepisy tej ustawy od ogłoszenia, a nie od notyfikowania, bo odbiorcy to nie tylko strona rządowa, ale także rolnicy. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudski:

Podtrzymujemy nadal, mimo tej uwagi. Proszę panią dyrektor o szczegółowe uzasadnienie.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów w MRiRW Aleksandra Szelałowska:

Dziękuję bardzo.

Otóż, musimy dostać od Komisji Europejskiej zgodę w formie decyzji. Ta decyzja zawsze jest ogłaszana w takim sensie, że podajemy ją do publicznej wiadomości na naszych stronach internetowych. Przekazujemy tę informację również zakładom ubezpieczeń, bo w tym momencie zakłady ubezpieczeń mogą na nowych warunkach zawierać umowy ubezpieczenia.

Dlatego też przeciąganie jeszcze czasu od momentu uzyskania decyzji do ogłoszenia... Poza tym w momencie, gdybyśmy mieli delegację dla ministra rolnictwa do ogłoszenia, to wymagałoby to kolejnego zabiegu; że minister ma ogłosić, w jakiej formie, gdzie. Dlatego zostaniemy przy dotychczas stosowanych z dużym sukcesem zasadach. W momencie wydania zgody Komisji Europejskiej w formie decyzji na wymieniony program, ten program natychmiast zacznie działać.

Prośba, aby utrzymać wersję, którą zaproponowaliśmy, bo jest to wersja prawidłowa, sprawdzona wielokrotnie.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Jarosław Lichocki:

Pozostaniemy oczywiście przy naszej uwadze, natomiast tytułem komentarza. Tego rodzaju rozwiązanie pojawia się pierwszy raz, jeśli chodzi o rozwiązanie rangi ustawowej.

Prosilibyśmy tylko o uzupełnienie *stricte* legislacyjne. Chodzi o przepisy art. 6 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1.

Podsekretarz stanu w MRiRW Ryszard Zarudski:

Przyjmujemy tę uwagę. Zgadzamy się.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu art. 2 zaproponowanemu przez stronę rządową, ze zmianą dodaną przez Biuro Legislacyjne? Nie słyszę. Art. 2 uznaję za przyjęty. Art. 3. Czy są uwagi do art. 3? Bardzo proszę.

Posel Kazimierz Plocke (PO):

Mam pytanie o to, skąd taki pośpiech i dlaczego nie ma żadnego *vacatio legis*? Z czego to wynika?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów w MRiRW Aleksandra Szelałowska:

Naszym zamiarem było jak najszybsze wprowadzenie zmian tej ustawy, aby jeszcze w okresie jesiennym można było ubezpieczać od suszy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze pytania do art. 3? Nie słyszę. Czy ktoś jest przeciwny takiemu brzmieniu art. 3? Nie słyszę. Art. 3 uznaję za przyjęty. Czy ktoś jest przeciwny takiemu brzmieniu całości ustawy? Nie słyszę. Ustawa została przyjęta.

Przechodzimy do wyboru posła sprawozdawcy. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Posel Robert Telus (PiS):

Proponuję pana posła Jacka Boguckiego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czy pan poseł wyraża zgodę?

Posel Jacek Bogucki (PiS):

Zgadzam się.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jest przeciwko temu? Nie słyszę. Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.